

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Jõustumise kp:
Avaldamismärge:

Vabariigi Valimiskomisjon
otsus
algtekst
08.07.2020
RT III, 10.07.2020, 1

Madis Avi kaebuse läbivaatamine

Vastu võetud 08.07.2020 nr 1

Kaebuse asjaolud

Peipsiääre Valla Valimiskomisjon peatas 29.06.2020 otsusega nr 1 Peipsiääre Vallavolikogu liikme Madis Avi volitused ja määras asendusliikmeks Margus Kustala. Valla valimiskomisjon leidis, et Madis Avi on puudunud 31.03.2020, 29.04.2020 ja 17.06.2020 volikogu istungitelt (2020. a mais volikogu istungit ei toimunud). Seetõttu peatas valimiskomisjon Madis Avi volikogu liikme volitused vastavalt KOKS § 19 lõike 2 punktile 4, mille kohaselt volikogu liikme volitused peatatakse, kui ta on puudunud volikogu istungitelt kolme järjestikuse kuu jooksul, arvestamata kuid, millal volikogu istungeid ei toimunud.

Peipsiääre Vallavolikogu 31.03.2020, 29.04.2020 ja 17.06.2020 istungite protokollide järgi Madis Avi istungitel ei osalenud. Vallavolikogu 31.03.2020 ja 29.04.2020 istungid toimusid virtuaalselt Google Meet ja VOLIS internetikeskkondade vahendusel. 31.03.2020 istungi kohta on VOLIS-es ka istungi videosalvestus. 17.06.2020 volikogu istung toimus Alatskivi Koolis.

Kaebuse sisu

Madis Avi esitas 02.07.2020 kaebuse Vabariigi Valimiskomisjonile. Kaebaja leiab, et Peipsiääre Valla Valimiskomisjon on teinud vale otsuse. Valla valimiskomisjoni otsus peatada tema volitused volikogu liikmena põhineb väitel, et ta puudus kolmelt järjestikusest volikogu istungilt. Tegelikult võttis kaebaja 31.03.2020 ja 29.04.2020 istungist osa virtuaalselt. Seda tõendavad nii enamus volikogu liikmeid kui ka volikogu esimees, kuigi 29.04 ei olnud kaebajal oma osavõttu võimalik elektrooniliselt registreerida, kuna ID-kaart oli PPA-s vahetamisel.

Kaebaja osales Vabariigi Valimiskomisjoni koosolekul, ning selgitas täiendavalt, et osales volikogu 31.03.2020 ja 29.04.2020 istungitel, jälgides neid veebis. Kaebaja märkis, et volikogu otsuste hääletamisest ta osa ei võtnud, sest ei soovinud üheski küsimuses hääletada. Kaebaja märkis, et ei tutvunud volikogu 31.03.2020 ja 29.04.2020 protokollidega, mille järgi ta istungitel ei osalenud ning seetõttu ei saanud ka teha parandusettepanekut tema istungil osalemise protokollide kandmiseks. Kaebaja selgitas, et valla valimiskomisjon tema poole selgituse saamiseks ei pöördunud, samuti, et volikogu esimees saatis omapoolse selgituse valla valimiskomisjonile, mille kohaselt kaebaja osales 31.03.2020 ja 29.04.2020 istungitel, kuid valimiskomisjon seda ei arvestanud. Sellekohane info avaldati ka 8.07.2020 „Tartu Postimehes”, mille järgi volikogu esimees saatis „valla valimiskomisjonile ka selgituse, milles sõnas, et Avi soovis küll istungitest osa võtta, aga tehniliselt polnud see võimalik.” Artikli kohaselt saatis esimees selgituse valimiskomisjonile pärast otsuse langetamist.

Peipsiääre Valla Valimiskomisjoni selgitus

Peipsiääre Valla Valimiskomisjoni selgitab, et on lähtunud 29.06.2020 otsuse nr 1 tegemisel Peipsiääre Vallavolikogu 31.03.2020, 29.04.2020 ja 17.06.2020 istungi protokollidest, millest nähtub, et Madis Avi on eelnimetatud istungitelt puudunud. 31.03.2020 ja 29.04.2020 volikogu istungid toimusid virtuaalselt internetikeskkonnas VOLIS. Nii otsustasid volikogu esimees ja eestseisus. Peipsiääre valla põhimääruse § 35 lõike 1 kohaselt algab volikogu istung kohalolevate volikogu liikmete registreerimisega. VOLIS-es on selleks vastav nupp „kohaloleku kontroll” ja programm genereerib istungil osalejad ja puuduvad protokollide automaatselt ise.

Kutse 31.03.2020 virtuaalsele istungile väljastati 26.03.2020. Kõigil volikogu liikmetel oli võimalik 4 päeva jooksul teavitada vallakantseleid või volikogu esimeest sellest, kui neil ei ole võimalik elektroonilisest istungist osa võtta, kuid nad tahaksid. Keegi volikogu liikmetest vallakantseleid sellest ei teavitanud. 27.03.2020 volikogu esimehe kirja kohaselt on ta kõik volikogu liikmed läbi helistanud ja praktiliselt kõigil on tehniline valmisolek olemas. 31.03.2020 istung salvestati videos ja on VOLIS-es avalikult nähtav ja kuulatav. Selles on näha, et volikogu esimees ise kahel korral istungi alguses ütleb, et Madis Avi ei osale sellel istungil. Madis Avi ei olnud ka Google Meetis pildis nähtav ega helis kuuldav (et oleks saanud tuvastada, et see on tema). Madis Avi ei andnud ka istungi alguses ega kogu istungi toimumise ajal teada, et ta tahab istungil osaleda, aga ei saa VOLIS-esse logida.

Peipsiääre Vallavolikogu 31.03.2020, 29.04.2020 ja 17.06.2020 istungite protokollid on avalikustatud seaduses sätestatud korras ning nendes on kirjas, et Madis Avi puudus. Ta ei ole esitanud nende kohta mingeid eriarvamusi ega vastuväiteid. Kuni valla valimiskomisjoni otsuseni, millega peatati tema volikogu liikme volitused, oli ta sellega täiesti nõus, et ta puudus kõnealustelt volikogu istungitelt. Alles nüüd on hakanud ta väitma, et ta ei saanud virtuaalsetel istungitel osaleda, sest tal olid tehnilised probleemid. Valla valimiskomisjon on lähtunud otsuse, mis puudutab Madis Avi volituste peatamist, tegemisel ametlikest volikogu esimehe poolt allkirjastatud dokumentidest, ehk antud juhul siis volikogu istungi protokollidest.

Vabariigi Valimiskomisjoni seisukoht

1. KOVVS § 64 kohaselt saab kaebuse esitada isik, kes leiab, et tema õigusi on vaidlustatava otsuse või toiminguga rikutud. Volikogu liikme volituste peatamine võib rikkuda kaebaja õigust volikogu töös osaleda, seetõttu on kaebajal õigus kaebus esitada.
2. Kaebuses ei ole selgelt väljendatud taotlust, kuid kaebusest nähtub, et kaebaja ei nõustu Peipsiääre Valla Valimiskomisjoni 29.06.2020 otsusega nr 1, millega tema volitused peatati, millest võib järeldada, et ta soovib viidatud valla valimiskomisjoni otsuse tühistamist.
3. Peipsiääre Valla Valimiskomisjoni otsus võeti vastu 29.06.2020, kaebaja sai kaebuse kohaselt selle kätte 30.06.2020, kaebus on esitatud 02.07.2020, seega kaebus on esitatud KOVVS § 66 lõike 1 punktis 1 sätestatud tähtaja jooksul.
4. KOKS § 19 lõike 2 punkti 4 kohaselt peatatakse volikogu liikme volitused, kui ta on puudunud volikogu istungitelt kolme järjestikuse kuu jooksul, arvestamata kuid, millal volikogu istungeid ei toimunud. Valla valimiskomisjoni seisukoha järgi puudus ta Peipsiääre Vallavolikogu 31.03.2020, 29.04.2020 ja 17.06.2020 istungitelt, mistõttu tema volitused peatati. Kaebaja ei vaidlusta, et ta ei osalenud volikogu 17.06.2020 istungil, kuid vaidlus on selles, kas kaebaja volikogu liikmena osales 31.03.2020 ja 29.04.2020 istungil, mis toimusid virtuaalselt.
5. Peipsiääre Valla Valimiskomisjoni 29.04.2020 koosoleku protokoll kohaselt on kaebaja Peipsiääre Vallavolikogu 31.03.2020 ja 29.04.2020 istungitelt puudumine tehtud kindlaks vallavolikogu istungite protokollide alusel.
6. Volikogu liikme istungist osavõtmise kohta ja istungi protokollimise kohta on kohaliku omavalitsuse korralduse seaduses sätestatud järgmist. KOKS § 51 lõike 5 kohaselt kantakse volikogu istungist osavõtjate nimed istungi protokollile, KOKS § 51 lõike 1 kohaselt kirjutab volikogu istungi protokollile alla volikogu esimees või asendaja.
7. Täiendavalt täpsustab volikogu istungi protokollimise korda Peipsiääre valla põhimääruse § 41. Istungist osavõtmise kohta tuleb põhimääruse § 41 lõike 4 kohaselt protokollile märkida istungist osavõtjate nimed (p 2) ja märked liikmete istungile saabumise ja lahkumise kohta (p 8). Põhimääruse § 35 lõike 1 kohaselt algab volikogu istung kohalolevate volikogu liikmete registreerimisega ja lõige 2 sätestab, et kui volikogu liige saabub istungile hiljem, märgitakse protokollile tema saabumise kellaeg. Põhimääruse § 35 lõike 3 sätestab, et volikogu liige tõestab oma kohalolekut allkirjaga volikogu istungil osalejate registreerimiselehel. Volikogu 31.03.2020 ja 29.04.2020 istungitel kasutati volikogu osalejate istungi registreerimiseks VOLIS internetikeskkonda. Volikogu liikmed sisenesid süsteemi, identifitseerides end ID-kaardiga, ja andsid vastava kinnituse istungil osalemise kohta. Kaebajal ei olnud tehnilistel põhjustel võimalik VOLIS-t sellisel viisil kasutada. Kaebuse materjalidest ei nähtu, et kaebaja oleks soovinud istungil osalemise registreerimist või osalemise kindlakstegemist mingil teisel viisil.
8. Volikogu 31.03.2020 istungi kohta on videosalvestuse alusel võimalik kindlaks teha, et kaebaja jälgis istungi käiku. Salvestusest on näha, et istungi rakendamisel võttis volikogu esimees kaebajaga eraldi ühendust osalemise takistuste väljaselgitamiseks, misjärel volikogu esimees kinnitas, et kaebaja istungil ei osale.
9. Peipsiääre valla põhimääruse § 41 lõike 2 kohaselt korraldab volikogu istungi protokollimise vallasekretär ning lõike 6 kohaselt allkirjastab selle volikogu esimees või tema asendaja. 31.03.2020 ja 29.04.2020 istungite protokollid on allkirjastanud KOKS § 51 lõike 1 kohaselt volikogu esimees ning mõlemas protokollis on kaebaja märgitud volikogu istungil mitte osalenuks. Istungite protokollide sisust ei nähtu ka muus osas, et kaebaja oleks istungist osa võtnud, nt hääletanud või sõna võtnud.
10. Peipsiääre valla põhimääruse § 41 lõike 7 kohaselt on kolme päeva jooksul pärast volikogu istungi protokollide avalikustamist volikogu liikmel õigus istungi materjalidega tutvuda ning teha sellele parandusettepanekuid ja märkusi; paranduse tegemise otsustab istungi juhataja. Teadaolevalt ei olnud valla valimiskomisjoni otsuse tegemise ajaks volikogu istungite protokollile ega istungite korraldust vaidlustatud ega soovitud paranduste tegemist istungite protokollides.
11. Üldtoodust lähtudes on Peipsiääre Valla Valimiskomisjon käitunud korrektselt, tehes kaebaja osalemise või mitteosalemise kindlaks volikogu istungite protokollide alusel. KOKS § 51 näeb ette istungite protokollimise kohustuse. Peipsiääre Vallavolikogu istungite protokollid on koostatud ja avaldatud, nende korrektsust on allkirjaga kinnitanud volikogu esimees, kelle ülesanne on volikogu tööd korraldada ja istungeid juhatada vastavalt KOKS § 44 lõikele 1. Valla valimiskomisjonil ei olnud seetõttu alust istungite protokollile oma otsuse

tegemisel mitte arvestada, kuna volituste peatamise aluseks olnud asjaolud (istungilt puudumine) olid juba kindlaks tehtud volikogu esimehe poolt ja märgitud volikogu istungi protokollides.

12. Ülaltoodust tulenevalt tuleb kaebus jätta rahuldamata.

13. Vabariigi Valimiskomisjon märgib, et asja lahendamisel oleks valla valimiskomisjon pidanud informeerima ka asjaosalisi (kaebajat), ära kuulama ka nende seisukohad ning arvestama kõiki tõendeid, sh teisi tõendeid peale istungite protokollide. Valla valimiskomisjon oleks pidanud võimaldama kaebajale esitada ka täiendavaid tõendeid.

14. Oma seisukohad ja täiendavad tõendid sai kaebaja esitada aga Vabariigi Valimiskomisjoni koosolekul. Kaebaja ei esitanud Vabariigi Valimiskomisjonile tõendeid, millest nähtuks, et vallavolikogu esimehe kinnitus kaebaja mitteosalemise kohta 31.03.2020 istungil ja protokollides märgitu kaebaja mitteosalemise kohta on ekslikud. Ajalehes „Tartu Postimees” 08.07.2020 avaldatud artiklis viidatud Peipsiääre Vallavolikogu esimehe selgitused ei tõenda kaebaja osalemist volikogu istungitel, arvestades tema allkirjastatud volikogu istungite protokollides märgitud ja 31.03.2020 istungi alguses kaebaja mitteosalemise kohta väidetut.

15. Vabariigi Valimiskomisjon märgib täiendavalt, et kui volikogu liikme volitused peatuvad KOKS § 19 lõike 2 punkti 4 alusel, on tal kohe võimalik volitused isikliku avalduse alusel taastada vastavalt KOKS § 20¹ lõikele 1.

Lähtudes KOVVS § 66 lõike 3 punktist 1 Vabariigi Valimiskomisjon otsustab:

Jätta Madis Avi kaebus rahuldamata.

Vastavalt KOVVS §-le 66¹ võib huvitatud isik, kes leiab, et Vabariigi Valimiskomisjoni otsusega rikutakse tema õigusi, esitada otsuse peale kaebuse põhiseaduslikkuse järelevalve kohtumenetluse seaduses ettenähtud korras Riigikohtule. Kaebus esitatakse Riigikohtule kolme päeva jooksul Vabariigi Valimiskomisjoni otsuse teatavakstegemisest arvates Vabariigi Valimiskomisjoni kaudu.

Oliver Kask
Vabariigi Valimiskomisjoni esimees